

Róma:

**Megindul a tengely támadása
Gibraltár és az angol szigetország ellen****Franciaország megkönnyíti Németország hadvezetését / Roosevelt az angolszász világ politikai és gazdasági tömörítését tervezi / Nagy tengely sikerek Északafrikában / Török-német tárgyalások**

A svájci lapok római jelentései szerint — mint a DNB közli — az olasz fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy Németország és Olaszország a közeljövőben olyan nagyrányú hadműveleteket indít, amelyek elhomályosítanak minden eddigit. Hir szerint Gibraltár és az angol szigetország közeli megtámadása képezi majd ezeket a nagyrányú hadműveleteket. Az angol szigetország elleni akció közeli megkezdésére abból következtetnek Rómában, hogy a német légtörők tevékenysége minden eddigit felülmul.

Törökország és Németország között nagyjelentőségű tárgyalások folynak Ankarában. Török híradás szerint ezeken a tárgyalásokon Papen nagyköveten kívül részt vesz a német külügyminisztérium egyik magasrangú képviselője is. Nem kétséges, hogy a tárgyalások kimenetele nagy kihatással lehet a közelkeleti események további alakulására. A svájci sajtó azt hiszi, hogy a szovjet-német együttműködés is rövidesen nagy meglepetéseket hoz a Közelkelettel kapcsolatban.

Bár Közelkeleten nagy és fontos események játszódnak le, az amerikai beavatkozás kérdése még mindig a világ érdeklődésének homlokterében áll. A tengely már biztosan számít Amerika hadbalépésével, de ugyanakkor aláhúzzák, hogy ez nem találja készületlenül sem Németországot, sem Olaszországot. A háromhatalmi egyezmény harmadik aláírójára, Japánra is fontos szerep vár ebben az esetben. Amerikában közben fokozódik a háborus uszítás, a propaganda mindent megtesz, hogy a népet Anglia mellé hangolja. Ez azonban nehezen megy, mert az amerikai nép tulnyomó része tudja, hogy a hadbalépés csak hiábavaló véraldozatot hozna, Anglián azonban már nem segítene. A segítség elkésett. Erre vall minden jel. A politikai helyzet mérlege is kedvezőtlen Churchillre.

Ezt mutatja az is, hogy Írország visszautasította azt a nyomást, amely Anglia részéről jött. Portugália sem dőlt be, hanem sietve megerősíti az Azori szigeteket. Spanyolország hű marad eddigi tengelybarát politikájához. Törökország semleges.

Az arab világ együttérez Irakkal. A szent háboru egyre nagyobb méreteket ölt. Gandhi Anglia ellen intézett nagy beszédét a hindu néphez. Ez a beszéd — mint az olasz sajtó megjegyzi — keserű utóízt hagyott hátra az angol politikusoknál.

Ennek az utóíznek a keserűségét csak növelheti az, hogy a kiapadhatatlannak hitt

kőolajforrások már nem szállítják az olajat Angliának. A csöveket átvágták Irákban, az olaj utánpótlás pedig a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A Földközi tengeren a német bombavetők uralják a helyzetet. Napnap után súlyos hajóvesztés érkezik itt Angliát, amelynek összeomlása már nem lehet távol.

Érdekes a Newyork Post jelentése is, amely szerint Roosevelt beszédének elhatalosítása nagyon fontos esemény és külpolitikai fordulópontot jelent. Roosevelt

Római vélemény szerint

a közeljövőben mindent felülmuló hadműveletek kezdődnek**Gibraltár és az angol szigetország megtámadása előterében**

Zürich, május 14.

A Német Távirati Iroda átveszi a svájci lapok római jelentéseit, melyek szerint római politikai körök azon véleményüket hangoztatják, hogy a közeljövőben minden eddig elhomályosító méretű hadműveletek kezdődnek.

Beavatottak szerint ezek a hadműveletek a következőkben foglalhatók össze:

1. A tengely megkísérli Gibraltár elzárását az angol hajóhad előtt és
2. az Angliáért folyó csata döntő fejezetébe jut.

Erre abból következtetnek, hogy mindkét részről példátlan méreteket öltöttek a bombázások.

A svájci lapok híre általános érdeklődést keltett.

Jelentős német-olasz sikerek Északafrikában

Róma, május 14.

A Stefani iroda közli, hogy a német-olasz erők Tobruknál élénk járőrtevékenységet fejtettek ki. Ennek eredményeképpen győzelmet arattak az ellenséges járőrök felett és előretolták az arcvonalat.

Szolutól 70 kilométernyire nyomultak előre az olasz-német csapatok és egyiptomi területen küzdenek. A nagyobb angol egységek gyors iramban vonulnak vissza, hogy ezzel elkerüljék a nyílt csatát.

IRÁKI HADIJELENTÉS

Bagdad, május 14.

Az iraki vezérkar legújabb hadijelentése szerint 3 ellenséges bombavető megtámadta az almusiahi csapattáborát. A kár csak jelentéktelen. Egy támadó gépet lelőttek.

Egy angol gép Mossult támadta, a légvédelem azonban leszállásra kényszerítette. A legénységet foglyulejtették. Más ellenséges bombázók csapattáborokat támadtak, ezeket azonban elűzték.

Az iraki haderő felderítést végzett.

A frontokon nem állott be említésre méltó változás.

NINCS MÁR FÉRŐHELY AZ EGYIPTOMI KÓRHÁZAKBAN

Kairó, május 14.

Egyiptomból érkező hírek szerint az egyiptomi kórházakban annyi brit sebesült katonát helyeztek el, hogy nincs több férőhely. Az angol hatóságok arra kérték a kormányt, bocsásson rendelkezésükre újabb kórházakat alkalmas épületeket.

Haifába több sebesültszállító hajó ér-

súlyos nyomás alatt áll, nem tud határozni és nem akar baklövészt elkövetni. Anglia helyzete mind komolyabb és komolyabb. Amerikai segítség nélkül a harc már nem tarthat soká.

A lap szerint Roosevelt kijelentette, hogy nem akar hadat üzeni, mert azt várja, hogy a fegyveres támadás minden mozzanata német részről történjen. Ez természetesen nem más mint időhúzás. Az időhúzás pedig Anglia végét siettet.

kezett. Eddig 3.000 angol katonát tettek partra.

Palesztinából érkező hírek szerint az angolok az arab államokban letartóztatják azokat, akik Irakkal rokonszenveznek. Az angolok a kedvezőtlen hangnemből író újságírókat súlyos börtönre ítélik. Az államügyészek szerepét a rendőrségi írnokok gyakorolják, akik azonnal ki is mondják az ítéletet.

AMERIKAI SAJTÓVÉLEMÉNY:**LONDON MÁR RÉGEN BÉKÉT KÉRT VOLNA, HA ROOSEVELT NEM TESZ HATÁRTALAN IGÉRETEKET**

Newyork, május 14.

A New-York Journal American hosszabb cikkben foglalkozik Amerika háborus politikájával és leszögezi, hogy Roosevelt titokban olyan ígéreteket tett Angliának, amelyek a háboru tartamát lényegesen meghosszabbítják. Anglia már régen békét kért volna és nem kényszerítette volna a kisállamok egész sorát a háboruba, ha Roosevelt nem ígér határtalan segítséget.

VÉRES HARCOK A BENEMAVATKOZÁS HIVEI ÉS A KATONASÁG KÖZÖTT

Stockholm, május 14.

Nye Dagliht Alehandá newyorki jelentése szerint egy háboruellenes tüntetés alkalmával súlyos összeütközésre került a sor Washingtonban. A Fehér Ház előtt több ezer főnyi tömeg tüntetett a béke mellett, mire a katonaság beavatkozott és véres harcokra került sor. A rendet csak nehezen lehetett helyreállítani.

Franciaország elősegíti Berlin Anglia elleni háborúját

A német hadsereg használhatja Szíria támaszpontjait

Basel, május 14.

A Basler Nachrichten szerint Darlannak a német vezetőkkel folytatott megbeszélése eredményeképpen

Franciaország messzemenő engedelményeket nyújt Németországnak s ezek az engedelmények kedvezően befolyásolják Németország Anglia elleni háborúját is.

Biztosra veszik, hogy Franciaország megadja az átvonulási engedélyt a német hadseregnek Szírián keresztül.

Semleges diplomáciai megfigyelők Németország közelkeleti terjeszkedésével kapcsolatban jelentős eseményekre számítanak a német-szovjet együttműködés terén is.

—:o:—

szellemi zavarát bizonyítja, mert ezt a repülést egy Me. 110. típusú Messerschmidt-gépen tette meg kíséret nélkül, ami teljesen kizárta, hogy világosan megfontolta volna repülőútját.

Német részről rámutatnak arra, hogy ennek a kényszerképzetnek semmi köze sem volt üldözési mániához, mert Hess Rudolfot semmilyen oldalról és semmiképpen sem fe nyegtették, mivel súlyos betegségét s annak kísérő jelenségeit csupán tragikus, de teljesen személyi esetnek tekintették.

Amerika Anglia hagyatékára pályázik

Róma, május 14.

A Stefani iroda jelentése szerint Roosevelt amerikai elnök megbeszélést folytatott több politikussal. Ezzel kapcsolatban ismételt megállapítható, hogy Kanada közeledik az Egyesült Államokhoz, ami rendkívüli mértékben aggasztja Londont. Már az angolok is tudják, hogy

Kanada és az Egyesült Államok szoros együttműködésre készül Anglia összeomlása után.

Menzies is erről a kérdéstről tanácskozott.

Az ausztráliai elnök tárgyalásai sem hagyhatnak maguk után semmi kétséget aziránt, hogy ezek a megbeszélések szintén aggasztják Londont.

Amerika kétszínű politikát folytat — mondja a Stefani — s amíg az egyik kezével segíti Angliát, addig a másik kezével készül lecsapni Anglia hagyatékára, a birtokaira.

Amerika a távoli angol dominiumokra is nagy nyomást gyakorol s ezek egyre inkább közelednek Washingtonhoz.

Berlin:

Hess cselekedete semmiképpen sem befolyásolja Németország politikáját és a háboru kimenetelét

A Magyarországi reggeli lapja többek között a következő értesüléseket közli Hess német birodalmi miniszter, vezérhelyettes tragikus esetéről:

A politikai megfigyelők a hivatalos közleménynek azt az utalását tartják a leglényegesebbnek, amely szerint Hessnek belpolitikai, külpolitikai és háboruspolitikai értelemben egyaránt kalandos elhatározása abból a vágyából származott, hogy maga részéről valamit tegyen a háboru megszakitása érdekében. Komolyan számolnak is Berlinben azzal, hogy Hess megkísérelt ilyesmit Angliában, legalább is erre enged következtetni az a mértékadó körökben uralkodó nézet, hogy Hessről még hallani fognak Angliából, ámbár mindenestre meg kell várni, hogy mit fog ott egyáltalán tenni.

Nyomatékosan hozzátesszik azonban, hogy Hess tette a német háborus politikára a legcsekélyebb mértékben sem lesz hatással, de a belpolitikára sem.

Hozzátehetjük még, hogy Hess repülésének és ejtőernyőugrásának Londonból terjesztett részleteit német részről a tényeknek megfelelőnek jelzik. Az az intézkedés pedig, amely a pártkancellária felállításáról szól, arra mutat, hogy Hess helyére vezérhelyettesi minőségben nem szándékoznak senkit sem kinevezni és Hess funkciói ellátásával nem fognak más személyt megbízni.

Mértékadó német helyen kedden foglalkoztak Hess Rudolf Angliába repülésének beállításával, amelyet Berlinben — mint mondtak — nem hagyhatnak cáfolatlanul. Az angol jelentésekben azt állították, hogy Hess Rudolfot csak tizennyolc hónappal ezelőtt nevezték ki a Vezér helyettesévé és ezzel ki akarták emelni személyének fontosságát. Hivatalos német részről rámutatnak arra, hogy ennek az állításnak éppen az ellenkezője a helyes. Tizennyolc hónappal e-

előtt Hess Rudolfot nem a Vezér helyettesévé nevezték ki, hanem éppen ellenkezőleg ettől az időponttól kezdve mentették fel felelősségének nagyrésztől, amelyet nyolc évvel ezelőtt ruháztak rá, amidőn a Vezér helyettese lett.

Németországban nem volt titok, hogy a Vezér utódjává Göring birodalmi marsallt szemelték ki és a tizennyolc hónappal ezelőtt történt rendezés éppen az utódlásra vonatkozott. Habár ezt akkor nem mondták ki, politikailag tájékozott körökben világosan látták, hogy ezzel a formálisan még talán a Vezér utódjának tekinthető Hess Rudolfot hátrább helyezték Göring Hermann birodalmi marsallal szemben, aki a Vezér igazi utódjává lett.

Ebben a változásban döntő szerepet játszott Hess Rudolf súlyos betegsége, amelyben szenvedett és amely szükségessé tette, hogy egyre nagyobb mértékben mentse fel a felelősség alól, amely állásával jár. Nem volt titok az sem, hogy Hess Rudolf gyomor baja miatt, amelyhez még ideges zavarok és álmatlanság is járult, oly súlyosan szenvedett, hogy fontos szolgálati beosztásoknál egyre kevésbé jött tekintetbe és gyakorlatilag ezért a felelős vezetők köréből többé-kevésbé kivált. Ontudatzavaraihoz kényszerképzetek járultak hosszú betegségének eredményeképpen. Angliai repülőútja szintén

A német kormány hadiővezetetté nyilvánította a Vöröstenger vidékét

A német hadműveletek kiterjednek a Közelkeletre is

Berlin, május 13.

A Német Távirati Iroda hivatalos közleményt továbbít. A közlemény megállapítja, hogy tekintettel arra, hogy a Földközi tenger keleti medencéje hadműveleti területté vált és a hadműveletek kiterjedhetnek a Vörös tengerre is, a német kormány a Vörös tenger vidékét hadiővezetetté nyilvánítja, amelyben veszélyes a hajózás. Őva intik a hajókat, hogy ebben az övezetben ha-

józzanak, mert kiteszik magukat az aknára futás és a haditengerészeti egységek akciója veszélyeinek. Veszélyes zónába tartozik az egész Vörös tenger a Szeuai öböllel együtt és az Akabai öböl Nem tartoznak a veszélyes zónába a saudarábiai államok felség vizei. A német kormány külön fenn tartja magának a zarándokhajók közlekedése engedélyezésének jogát.

Angoragyapjút

az Árkormánybiztosság által megállapított legmagasabb áron előnyös osztályozással készpénzért

vásárol vagy angorafonalra

átcserél

Gróf KÁROLYI JÓZSEFNÉ

gépi üzemű fonodája, az

»ANGORATEX« Angora fonó és Kikészítő Kft. BUDAPEST, IX., Vaskapu-utca 33

Ebből az okból teljesen alaptalan mindenféle kombináció, amely Hess Rudolf székéből a német bel, vagy külpolitika bármiféle változására következtetne. Ugyancsak helytelenek azok az állítások, hogy Hess tette a Németországban uralkodó defetista hangulat jele, annál is inkább, mivel Németország jelenleg egyik legragyogóbb győzelmét ünnepli s mind politikailag, mind katonailag rendkívül előnyös helyzetben van. Hess Rudolf hátrahagyott leveléből eddig nem hoztak többet nyilvánosságra, mint amit már az első hivatalos közleményben mondtak. A levél maga azonban további bizonyítéka annak, hogy repülőútját elmezavar állapotában hajtotta végre. Hess Rudolf Németországban hagyta feleségét és gyermekét, akiket az események éppen úgy megleptek, mint az egész német közvéleményt. A vezetése alatt álló hivatalok a Bormann vezetése alatt álló pártkancelláriára szállnak át.

ELSULLYEDT ANGOL HAJÓK

Berlin, május 14.

A német légierők — mint a DNB közli — szerdán fegyveres felderítés közben Anglia keleti partvidékén elsüllyesztettek két angol hajót 10.000 tonna vízkiszorítással, egy harmadikat pedig súlyosan meg rongáltak.

Tegnap hat angol gép támadást kísérelt meg az egyik francia kikötő ellen. A német vadászok visszaverték a támadást és 3 angol gépet lelőttek.

A kora esti órákban 10 angol repülőgép támadást kísérelt meg Helgolland szigete ellen. A támadást visszaverték és az ellenségnek mindössze néhány bombát sikerült ledobnia. Katonai kár nincs, néhány épület azonban megrongálódott. Hét polgári személy életét veszítette, mások megsebesültek.

Zseblámpa battéria, telep anód

nagyban és kicsinyben, eredeti gyári áron már kapható. Égőkkel és zseblámpákkal

FEHÉR DROGÉRIÁBAN, ZOMBOR

Kilátástalan a török békeközvetítés

Ankara, május 14.
A Reuter iroda közlése szerint Szaftet iraki hadügyminiszter ankarai tárgyalásai a jelek szerint nem vezettek eredményre. A török békeközvetítésre adott válaszában Irák a következőket követeli:

1. Anglia távolítsa el csapatait Basrából és
2. Az Irákban elhelyezhető angol csapatok számát angol-iraki vegyesbizottság állapítsa meg.

Miután mindkét pont ellentétben áll az iraki-angol szövetségi szerződéssel, nem valószínű, hogy Anglia elfogadja ezt az indítványt és így Ankarában reménytelennek látják az iraki angol viszály békés elintézésére irányuló törekvéseket.

TÁRGYALÁSOK A HORVÁT-OLASZ HATÁR MEGÁLLAPÍTÁSÁRA

Róma, május 14.
Római politikai körök szerint a szabad Horvátország és Olaszország között tárgyalások folynak a közös határ megállapítása érdekében. A tárgyalásokat nem bizottságok folytatják, hanem a zágrábi olasz követ és a horvát kormány. A két ország határának megállapítása igen bonyolult és ezért nem kerülhet sor olyan gyors elintézésre, mint az a német-horvát határ kérdésében történt.

Bucsinszki étterem kávéház
Budapest VII. Erzsébet krt. 30
Kitűnő magyar konyha, legjobb kávé
Polgári árak

AZ ANGOLSZÁSZ HATALMAK VÉDELMI VONALAT ALAKÍTANAK AMERIKÁTÓL A SZUEZI CSATORNÁIG

Stockholm, május 14.
A svéd lapok sahanghíji jelentése szerint Washington és Csunking között katonai szövetség készül. A szövetség ki fog terjedni Angliára, Ausztráliára és Hollandiára. Ez a szövetség állítólag a szingaporei katonai szakértői megbeszélések eredménye lenne. Ezt a megbeszélést újabb kiküldött konferenciája követi, amelyek célja újabb védelmi vonal kiépítése. A védelmi vonal Amerikától a Szezi-csatornáig vonulna.

AMERIKA BIZIK EREJÉBEN

Washington, május 14.
Roosevelt, az Egyesült Amerikai Államok elnöke kijelentette, hogy az összes angol nyelvű népeket egy blokkba, úgynevezett szuperkonfederációba tömöríti. Roosevelt azt hiszi, hogy így el tudja fogadtatni az amerikai néppel a beavatkozás politikáját. A Fehér Házban azon a véleményen vannak, hogy Amerika légihaderejével, flótájával és szárazföldi csapataival olyan hadi erőt képvisel, amely előtt az egész világnak meg kell hajolnia.

Kommentárnak csak azt lehet emellé fűzni:

Franciaország is ezt képzelte.

SZTRÁJKBA LÉPTEK FORD MUNKÁSAI

Newyork, május 14.
A Ford fegyvergyár munkásainak nagyobb része tegnap abbahagyta a munkát. A sztrájk súlyos zavarokat idéz elő a hadianyagszállításban is.

A BÜR ELLENZÉK VEZÉRE ÉLESEN TAMADJA SMUTS POLITIKÁJÁT

Fokváros, május 14.
Malan, a bur nemzeti mozgalom vezére újságírók előtt tett nyilatkozatában élesen támadta a Délafrikai Unió kormányának politikáját és angol szolgálatban álló háborus uszítónak nevezte Smuts tábornokot. Az ellenzéki vezér szerint a kormány megtéveszti és felesleges véráldozatokra kényszeríti a népet. Megkérdézhették a kormány

tól, hogy miért költ évi 137 millió fontot hadikiadásokra és miért küldi a délafrikai katonaságot Abessziániába és Egyiptomba. Délafrika helyzete ma sokkal rosszabb, mint a világháború alatt volt és a kormány csak annak köszönheti, hogy a fokozódó ellenségeskedés még nem robbant ki nyílt lázadásá, hogy az ellenzék fegyelmezett.

AZ OLASZ KIRÁLY ÉS CSÁSZÁR KORIZÁBAN

Róma, május 14.
Emmánuel olasz királyt és császárt nagy lelkesedéssel fogadták Korizában (MTI)

AZ AMERIKAI PILÓTÁK SPANYOLUL TANULNAK

Washington, május 14.
Az United Press jelentése szerint tízezer amerikai pilótát arra kötelezték, hogy haladéktalanul kezdje meg a spanyol nyelv tanulását.

ÖSSZEIRJÁK AZ IDEGENEKET A FÜLÖP-SZIGETEKEN

Manilla, május 14.
A Fülöp-szigetek kormánya elrendelte az idegenek összeírását. Mintegy 250.000 idegent érint a rendelkezés.

PAPEN SZARADZSOGLUNÁL

Ankara, május 14.
Papen német nagykövet szerdán hosszabb megbeszélést folytatott Szaradzsoглу külügyminiszterrel.

Szeptemberben megkezdődik a rendes tanév a Délvidéken

A Délvidéken minden intézkedés megtörtént, hogy az iskolában rendszeres tanítás folyó év szeptember havában megkezdhető legyen. Evégből a következő tanévre szóló beiratkozásokat az összes iskolákban június 1. és 5. között megtartják.

Az erre a tanévre szóló iskolai bizo-

Négy héten belül meg kell alakítani a Magyar Közművelődési Szövetség fiókjait

Hivatalos közlemény

Legutóbbi sajtóközleményünkben már jelentettük, hogy Szövetségünk »Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség« néven fokozott erővel folytatja működését a felszabadult területen. Eppen ezért felszólítunk minden fiókot és szervező bizottságot a tagfelvétel folytatására és kívánatosnak tartjuk, hogy minden helységben minél előbb megalakuljon a fiók. Olyan helyeken, ahol az alakuló közgyűlést négy héten belül nem hívják össze, leváltjuk a szervező bizottságot s új szervező bizottságot nevezünk ki. Az alakuló közgyűlés napját idejében be kell jelenteni a központnak, hogy a katonai parancsnokságtól megszerezzük a szükséges engedélyt. A jelenlegi viszonyokra való tekintettel a közgyűlések re központi megbízottat nem küldünk ki, minden szükséges tudnivalót a bejelentés kézhezvétele után levélben közlünk a szervező bizottságok vezetőivel.

Ezen a helyen is felhívjuk fiókjaink és szervező bizottságaink figyelmét a Magyar Labdarugók Szövetségének a napilapokban megjelent közleményére, hogy a sportegyletek kérjenek működési engedélyt a katonai parancsnokságtól és nevezzenek be a

MAGYAR BANK
ÉS KERESKEDELMI R. T.
Budapest, v. Vilmos császár-ut 32

1890-1941

12 fiók Budapesten

Vidéki fiókok:

Békéscsaba	Nagykanizsa
Berettyóújfalú	Nyiregyháza
Debrecen	Sopron
Győr	
Kiskunfélegyháza	Szeged

Affiliált pénzügyintézetek:

Fabank Részvénytársaság, Budapest
Bajai Magyar Bank R. T. Baja
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R. T. Kolozsvár és fiókjai:
Dés, Szilágyhegyesek, Tasnád, Zilah, Zsibó
Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank R. T. Marosvásárhely és fiókjai:
Maroshévíz és Szászrégen
Szolnoki Magyar Bank R. T. Szolnok
Vármegyei Takarékpénztár R. T. Szombathegy és fiókjai: Körmen

A MAGYAR KIRÁLYI SÓJÖVEDÉK és a MAGYAR KIRÁLYI VAS-ACÉL és GÉPGYÁRAK vezérigazgatója
Minden bankművelet előnyös és gyors lebonyolítása

nyitványok kiosztása augusztus hónapban lesz. Az érettségi és tanítói képesítő vizsgálatokat később hozandó részletes rendelkezések szerint június 15 és 30 között fogják megtartani.

Addig is, amíg a tanuló ifjuság rendszeres iskolai tanulmányait megkezdheti, illetékes hatóságok intézkedésére őket összegyűjtik és alkalmas módon foglalkoztatják. Amelynek során nemzeti tárgyakból (magyar történelem, földrajz, állampolgári jogok és kötelességek) tartanak részükre előadást. (MTI)

júniusban kezdődő »Hazatérés Bajnokság«-ra az MLSZ-nél, Budapest, Vadász ucca 31. A felhívás a játékezőknek is szól.

Utolsó sajtóközleményünk óta a következő helyeken alakultak szervező bizottságok: Jorgován-puszta Veliki Torak, Gyála, Szerb Neuzina, Radonovac és Bibic-hát Szabadka, Majdán, Tornos (Zenta) és Brazília (Szegegy). Taggyűlésként jelentkezett: a Gazdasági Népkör Tornos, Kerekpárosok Járasi Egyesülete Bácsstopolya Magyar Olvasókör Szabadka-Kisradonovac, Olimpia SC Vujicsevó, Kisgazdakör Péterréve és Földműves Hittelszövetkezet Majdán.

Alapító tagságot jegyzett: Dr. Tessényi Béla Ujverbász, dr. Szemző László Nagyikinda, dr. Szemző Lászlóné Nagyikinda, Geyer Miklós Cservenka, Cserveny Lénárd Bácspalánka, Kiss Ferenc Péterréve és Szobonya László Királyhalom. Adományt küldött N. N. Ujvidék 10 pengő. Szövetségi fiókok alakulnak május 17-én Horgoson, 18-án Torzsán és 25-én Szilágyin.

Ujvidék 1941. május 13.

Krámer Gyula elnök

HIREK

AZ O. T. I. zombori kerületi pénztárak ügyeletes orvosa: Dr. Kuczai János.

Ügyeletes gyógyszerész: Városi gyógyszerész.

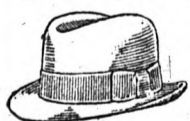
Elrejtik kincseiket a verbászi zsidók. Verbászról jelentik: A zsidók Verbászon elrejtették kincseiket. A hatóságok több ízben is átkutatták már erélyes nyomozást ebben az ügyben és Schwartz Jenő volt cukorgyári igazgató pincéjében belezavarta egy láda ezüstneműt. A 78 kiló ezüstöt a hatóság lefoglalta. (X)

Orvosi hír. Dr. med. Wolf István fogorvos, Zombor, hazaérkezett és f. hó 12-től ismét rendel.

Primica Apatinban. Apatinból jelentik: Vasárnap tartotta első szentmise áldozatát Kartali Jenő újmisé. Eggerth Jakab dr. apátplébános délelőtt fél 10 órakor jelent meg az újmisé szüleinek lakásán, hogy elbucsuztassa Kartalit. A templomot zsúfolásig megtöltötte a közönség. A misén megjelent Ribenyi Kamiló őrnagy, az apatini járás katonai parancsnoka is. Szentbeszédet Berecz Ádám mondott. A szentmise után a katolikus Legényegyletben ünnepi ebéd volt, amelyen többek között dr. Würtz Mihály zombori ügyvéd is mondott felköszöntőt.

Ujverbászi hírek Azok, akiknek mezőgazdasági munkásokra van szükségük jelentik igényüket a község házában. — A lőszemléte május 16-án tartják meg a vásártéren. — Klaár Keresztély kerékpárját még hetekkel ezelőtt ellopták. A kerékpárt most megtalálták Horváth György napszámosnál, akire azonban nem lehet rábizonyítani. — Kollár Ádám kereskedő 200 pengőt adományozott a hősi halált halt honvédek hozzátartozóinak. — Hunyadi János 49 éves tartalékos honvéd tragikus körülmények között hunyt el. A honvéd egy autóbalesetből kifolyólag bordatörést szenvedett, s az ezután fellépett tüdőgyulladásban meghalt. Sirjánál Rába Rudolf dr. tábori lelkész beszélt.

A feledékeny kucurai bíró. Verbászról jelentik: Nemmindennapi meglepetés érte a napokban a kucurai bírót. Az érdekes eset előzményei még az 1918-as forradalmi időkbe nyúlnak vissza, amikor a visszavonuló osztrák-magyar hadsereg egy századosát Kucurán megtámadták és arra kényszerítették, hogy adja át a nálalévő kincstári pénzt. A százados szabályszerű elismerényt kért a pénzről a kucurai bírótól. Most, amikor honvédeink bevonultak Kucurára, megjelent a százados is és bemutatta a bírónak az elismerényt. Ez azonban nagyon feledékeny ember lehet, mert nem emlékszik semmire. Az ügynek folytatása lesz.

 Wacha János
1845 BUDAPEST
IV. Muzeumkörút 43.

Szabadkán 1000 munkanélküli van. Szabadkáról jelentik: A délvidéki munkanélküliség leküzdése érdekében megtették minden szükséges hatósági intézkedést. A szabadkai helyzet kielégítő, mindössze 652 férfi és 304 női munkás kért munkát. A munkanélküliek leginkább a vas- és fémipari, továbbá a fa- és építőipari munkásokból, valamint más gyári és földmunkásokból valamint más gyári és földmunkásokhoz juttatása folyik.

Moszkva tökéletesíti a plasztikus filmet. Moszkvából jelentik: Központi laboratóriumot létesítenek Moszkvában a plasztikus film tökéletesítésére. Ivanov mérnöknek olyan találmánya van, amellyel a nézőnek nem kell piros-zöld szemüveget átvéennie a filmet, mégis plasztikusan látja azt.

Helyreigazítás. A „Délvidék” tegnapi számában hirt adtunk arról, hogy Sztolisits István vezetésével népes küldöttség kereste fel vitéz Szentendrey tábornok, városparancsnokot. Az erről szóló cikkünkbe sajnálatos és értelemzavaró hiba csuszott. Tördelés közben egy sor kimaradt és ez megváltoztatta a fejezet értelmét. A helyes szöveg így hangzott: **Szentendrey tábornok, városparancsnok magyaryelvű üdvözlőbeszéde után bunyevácul is elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.**

Mi történik Zombor város hirdetésjéi koncessziójával. Arról értesülünk, hogy a Magyar Távirati Iroda leányvállalata a Magyar Hirdetőiroda komolyan érdeklődik Zombor város hirdetésjéi koncessziója iránt. A városnak a múltban ebből szép jövedelme volt és ezért a város érdekében szükségesnek tartjuk ennek a kérdésnek sürgős megoldását, hogy a jövedelem mielőbb befollyék. Ugy tudjuk hogy a koncesszió iránt magánosok is érdeklődnek éppen ezért megállapíthatjuk, hogy a város érdekeit szolgálja, ha ezt a komoly koncessziót inkább a komoly múlttal és gyakorlattal rendelkező erkölcsi testület nyerne el a pályázatok elbírálása alkalmával.

Minisztertanács. Budapestről jelentik: A kormány tagjai kedden délután öt órakor Bárdossy László miniszterelnök és külügyminiszter vezetésével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanácsban időszerű kormányzati kérdéseket tárgyaltak.

Ruhajegy Horvátországban Zágrábból jelentik: A hivatalos lap rendeletet közöl, amely bevezeti a férfiruhaszövet adagolását. Azonkívül a mai naptól kezdve tilos minden magángépkocsiközlekedés.

Vigyázat!

 A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

DARMOL

A »Marica grófnő» Stockholmban. Stockholmól jelentik: A stockholmi operaház tavaszi diszeloadásként tartotta meg Kálmán Imre Marica grófnő-jének bemutató előadását. A nézőtéren ott volt a király a trónörökös párral, Matuska Péter magyar követ, a főváros társadalmi köreinek színe java. Jonand diszletei igazi magyar hangulatot teremtettek, amihez hozzájárultak a dr. Pándy Kálmán magyar sajtóatassé tervei alapján készült magyar jelmezek. A má sodik felvonásban nagy magyar borpincét mutattak be s a balettkar magyar táncokat adott elő. A Marica grófnő előadásaira már több napra minden jegy elkelt.

Életmentő kutya Bécsből jelentik: Egy kutyának köszönhető a gázhaláltól való megmenekülését egy négy tagból álló bécsi család. A család nem vette észre, hogy a gáz lassan szivárog a konyhából, csak a kutya. Ez kiszökve felköltötte a család egyik rokonát, aki aztán megmentette a családot a biztos haláltól.

Károly exkirály a Bermunda szigeteken Mint az Associated Press jelenti Károly volt román király és Lupescu asszony szombat reggel egy amerikai gőzös fedélzetén a Bermudaszigetekre érkezett.

Bélyeggyűjteményeket régi levelezést magas áron vesznek. Valasztékot hiánylista alapján küldök újdonságokat is

Kemény bélyegkereskedése
Budapest, VII. Erzsébet krt. 17.

Nyolcmillió léva a csempészeknél Szófiából jelentik: Nagyarányu valutacsempészesi bűnügyet fedezték fel Bulgáriában. Harminc személyt gyanúsítanak a csempészsében való részvétellel, élükön egy ismert szófiái nagyiparos áll, aki 8,000,000 léva értékű angol fontot csempésztett ki az országból.

Összeírják a horvátországi zsidókat. Zágrábból jelentik: A horvát belügyminiszter utasítása értelmében az összes zsidó férfiakat 16 éves kortól 60 éves korig az illetékes rendőrségen kell jelentkezniük nyilvántartás összeállítására céljából.

Ciril betűs gépeknek
magyar billentyűzetre való átalakítását gyorsan, pontosan és megbízhatóan végzi Underwood vezérképviselő, Gereben. Budapest, V., Báthory u. 20.

Tömeges gyermektragédia Romániában Bukarestből jelentik: Tömeges gyermekhalálos esete tartja izgalomban a délromániai Craiovas lakosságot. Ugyanis április 7-től május 5-ig 20 gyermek halt meg a csemegetőthozban. Az otthon igazgatója azt vallotta, hogy a kicsinyek tejmérgezés áldozatai lettek.

Rádióműsor

Csütörtök, május 15

- BUDAPEST I. MŰSORA**
- 6.40 Ébresztő. — Torna.
 - 7.00 Hírek. — Közlemények. — Étrend. — Hanglemezek.
 - 10.00 Hírek.
 - 10.20 1. Halom Jancsi. 2. A golyó. Szemere György elbeszélései. Felolvasás.
 - 10.45 Régi pesti alakok: A kintornás; a meszelő asszonyok. Felolvasás.
 - 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 - 12.00 Harangszó. — Himnusz.
 - 12.10 Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
 - 12.40 Hírek.
 - 1.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
 - 1.30 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
 - 2.30 Hírek.
 - 2.45 Műsorismertetés.
 - 3.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 - 3.20 Balázs Lóránt énekel, zongorakisérettel.
 - 3.45 Ifj. Banda Ede gondolkázik, zongorakisérettel.
 - 4.15 Ruszin hallgatónknak. 1. Jellemképek Kárpátaljáról. 2. Hanglemezek.
 - 4.45 Időjelzés, hírek.
 - 5.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 - 5.15 Mursi Elek cigányzenekara.
 - 6.10 Időszerű méhészeti tanácsadó.
 - 6.40 Olasz operett- és filmdalok.
 - 7.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 - 7.20 A mulató Róma. Öröm, szerelem, humor a régi Rómában.
 - 8.10 Mozart-est. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.
 - 9.00 A vendek. Mikola Sándor dr. előadása.
 - 9.20 Közvetítés a Palais de Dance-ból. Magyar Revü Tánczenekar játszik.
 - 9.40 Hírek.
 - 10.10 Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
 - 11.00 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
 - 11.30 Hanglemezek. Magyar nóták.
 - 12.00 Hírek.

- BUDAPEST II. MŰSORA**
- 4.15 Hanglemezek.
 - 6.00 Hans von Bülow, az eszme harcosa. Felolvasás, hanglemezekkel.
 - 7.00 Tánclemezek.
 - 7.20 Angol nyelvoktatás.
 - 7.45 Uray Margit magyar nótákat zongorázik.
 - 8.00 Hírek.
 - 8.10 Ugetőversenyeredmények.
 - 8.20 Hanglemezek.
 - 9.15 Mozart-est. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.

Churchill, a fenegyerek

tegnap felesége és leánya kíséretében megtekintete az angol alsóház füstölő romjait, mondja egy híradás. Churchill minden nagyobb bombázás után kivonul a biztos fedezékbe, s megtekintti a város lebombázott házait. Fényképezőgépek kattannak ilyenkor, film készül, s az angol miniszterelnök mosolygó arcával áll az öt körülvevő tömeg között. Az ilyen képek aztán bejárják az amerikai sajtót is, hozzánk is eljutnak. A szöveg majdnem mindig egyezik Churchill egyik kijelentésével: Anglia népét csak erősíti az ilyen bombatámadás.

Hogy mennyire erősíti, azt látjuk. Ezt mutatják a Dünkirchent megismétlő események, a rombadőlt városok és a súlyos hajóvesztések. Még egy kis erősítés és Anglia nem lesz többé...

SPORT

««oOo»»

Az országos torna- ünnepély műsora

Budapestről jelentik: A tornaszövetség az idei országos tornaszabványokat, valamint a XVI. országos tornaünnepélyt Csepelen rendezte. A pünkösdvásárnap megrendezésre kerülő hatalmas sporteseményre eddig mintegy 2500 résztvevő jelentkezett. A »tornásznapon« a következő események lesznek:

1. Tornász csapatbajnokságok: »kezdő« »haladó« és »képzett« férfi- és női csapatbajnokságok, középkorú tornászok részére. Az ezekben induló csapatok tetszésszerűen létszámuk lehetnek azonban csak a legjobb 6 tornász eredménye számít bele a bajnoki versenybe.

2. Együttes női tornász csapatbajnokság: hattagú női csapatok együtt mutatják be tudásukat szabadgyakorlatban és buzogánygyakorlatban.

3. Zsinórlabdabajnokság: ifjúsági és középkorú férfi, valamint középkorú női tornászok részére. Az ifjúsági bajnokságban 1922—1926 között születettek indulhatnak. A középkorúak csapataiban legfeljebb 2 ifjúsági játékos szerepelhet (egy-egy csapatban 5 játékos játszhat). A zsinórlabda játék szabályait a MOTESZ minden érdeklődőnek készséggel megküldi.

4. Népies tornaviadal. Hat tagból álló csapatok részére rendezett viadal, két számban: kiszorító-játékban és akadályfutó-váltóban. Ebben bármelyik magyar sportegyesület, levante együttes, iskolai sportkör, cserkész csapat, legényegylet, stb. elindíthatja csapatát. A verseny részleteiről a tornaszövetség szívesen küld tájékoztatást minden érdeklődő egyesületnek.

5. Jelvénytörő versenyek középkorú férfiak és nők részére. Ezen csak igazolt tornászok vehetnek részt.

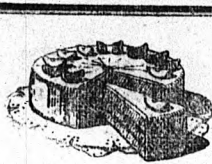
6. Csepel férfi- és női tornászabványok.

7. Országos tornaünnepély. Ezen kerülnek sorra a különféle versenyek döntői, azonkívül különféle bemutatók.

A tornasport pünkösdi nagy ünnepségeire utazók kedvezményes vasúti utazást, valamint tömegszálláson, vagy sátorláborban való ingyenes elhelyezést igényelhetnek.

—o:—

Apatini SE—Honvédség 8:0 (3:0) Biró Kremer. A mérkőzés előtt Szauter András elnök és Kremer József alelnök üdvözlőbeszéd keretében virágcsokrot nyújtott át a vendégeknek. A honvédcsapaton kiütözték az edzés és az összeszokottság hiánya. Az első félidőben még valahogy tartották magukat, de a szünet után összeroppant az alkalmi csapat. A bíró kifogástalan volt.

ANNAK, AKI ezen hirdetést kívánja és pontos címével beküldi, díjmentesen küldünk egy kötet nagy VÁNCZA könyvet félvácon keménykötésben félezer képpel és félezer külön süteményrecepttel, 256 oldal tartalommal. Kérjük levelében fűszeresének nevét és pontos címét feltétlenül közölni.

Cím: Váncza-gyár Budapest, 10-es pósta.

VÁNCZA SÜTŐPOR

Csak Zombor lehet a vármegye székhelye

Erre a szerepre központi fekvése és megyeházának befogadó képessége teszi alkalmassá a várost, amely nagy fejlődés elé tekint

A magyar Délvidék diadalmas visszafoglalásával az ország egyik legnagyobb törvényhatósága, Bács-Bodrog vármegye ismét visszanyerte teljes területi épségét s ennek folytán elérkezett az ideje annak, hogy — az ideiglenes jellegű katonai közigazgatás megszűnte után, mely az impériumváltással kapcsolatos átmenet zökkenésmentességét van hivatva biztosítani — Zombor városa újra otthont nyújtson az ősi vármegyének.

A vármegyeszékhelység egymagában nagy jelentőségű tény, érthető tehát, hogy most, amikor a vármegye tisztviselőkarának átköltözése még nem történt meg, több város között versengés indult meg, hogy azt magának biztosítsa.

Mozgalom indult meg először is Baja városában, amely a megszállás 22 éve alatt otthont adott a székvárosból kiűzött vármegyének s amely ennek következtében bizonyos fokig gazdaságilag fellendült. Aki azonban csak egy pillantást vet a vármegye térképére, nyomban megállapíthatja, hogy

Baja a nagy Bácsmege székhelyül nem lenne megfelelő,

hiszen annyira a megye szélén fekszik, hogy erre a szerepre már pusztán közlekedéstechnikai okokból sem alkalmas. További nehézséget jelentene ezenkívül Baján a meghövedekett vármegye hivatalainak elhelyezése. Az eddigi bajai vármegyeháza ugyanis, amely éppen a középülethiány miatt tíz egy-néhány hivatal helyiségeit fogadta magába, már a kis vármegye részére is csak szűkös volt képes hivatali helyiségeket biztosítani.

Ujvidék, a déli végek legjelentősebb magyar végvára, szintén mozgalmat indított az irányban, hogy a vármegyeszékhelységet magának biztosítsa. Az ujvidékiek legfőbb érve az, hogy a szerb uralom alatt épített báni palota, amelyben 1200 tisztviselő dolgozott, nagyszerű elhelyezést nyújthatna a megye tisztviselőkarának s ezzel egyben megoldódna az a probléma is, hogy mi legyen a városnak ezzel az egész Dunabánsághoz — s nem egy vidéki városhoz — méretezett épületkolosszusával. Kétségtelen azonban, hogy vármegye székhelyének eldöntésekor

ez a mellékszempont figyelembe nem vehető, különösen nem azért, mert Ujvidék épp annyira peremén fekszik a vármegyének mint Baja, az az elv tehát, hogy a megye székhelye lehetőleg annak geográfiai centrumában (vagy annak közelében) fekvő, ebben az esetben sem érvényesülne.

Legnagyobb eséllyel Szabadka városa harcol a megyeszékhelységért, s a szabadkaiak főérve, hogy a megyeszékház Szabadkára helyezésétől már a világháború előtt is szó volt

(természetesen csak Szabadkán). Tekintve azonban, hogy a vármegyei hivatalok elhelyezésére Szabadkán sincs megfelelő épület, nyilvánvaló, hogy

a megye székhelye újra egyedül csak Zombor városa lehet, amely — a tradíciókon túl — azzal a nagy előnnyel indul a négy város versenyében, hogy hatalmas és pompás megyeház épülete ma is maradéktalanul képes biztosítani a hivatali helyiségek elhelyezését s így a vármegye átköltözése semmiféle külön beruházást nem igényel.

Zombor egyébként közlekedési szempontból ugyanolyan előnyös helyzetben van, mint Szabadka városa, egyformán jelentős vasúti gócpont mindkét város. De ezenkívül is Zombor közelebb fekszik a megye községeihez, mint Szabadka, amely 160.000 hat. hold körüli határával egész külön birodalom s ennél fogva megközelítése is körülményesebb.

Azt a verziót pedig, amely szerint Bácsmege kettéosztásáról is lehet szó, az egyéni kombinációk sorába kell utalnunk, mert hiszen

semmi reális alapja nem lehet annak az elgondolásnak, amely egy központból is közigazgatható vármegyét a két igazgatási központtal járó jelentős adminisztrációs tulkiadásokkal szándékozik, közérdekellenesen, megterhelni a megye közönségét.

— II —

Apróhirdetések

Keresek megvételre jóforgalmu gyógvyszer-tárat Bácsmegei városban vagy nagyközségben. Ajánlatok „Visszatérni óhajtó gyógvyszerész” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. a-f

Billiárd asztalok olcsón eladó. „Vadászkürt” szálló R. t., Zombor. a-f

Keresünk jóhából való 16—20 éves fiút kifutónak. Orient vendéglő, Zombor. a-f

Inast négy középiskolával felvez Müller vaskereskedése, Zombor. a-f

50 év óta fennálló, jólmenő fűszerüzlet betegség miatt eladó. Siági Imre, Zombor, Rákóczi ut 48. a-f

Modern ebédlőt, jóállapotban lévő, megvételre keresek. Cím a kiadóban. a-f

Korhec féle sonka, felvágott stb. hentesáru ismét kapható naponként. Rácics György utódainál, Zombor. a-f

Onállóan dolgozó, ügyes vaskereskedősegédet felveszek. Ajánlatot feltételek megjelölésével és bizonyítványokkal Müller vaskereskedő címére kérem.

Baranyai bor siller és fehér, házonkívül, adózva 1 Pgd. 60 fillér literenként. Kapható a „Loncsics” féle vendéglőben, Hunvadi utca 8. a-f

Hálószoba és konvhabutort, valamint egy szép, gyermek-sportkocsit keresek megvételre. Ajánlatokat „Szép” jelleggel a kiadó továbbít. a-f

Pécs-szabolcsi kétszer mosott kovács-szén, vagontételben is kapható. Müller Péter vaskereskedésében, Zombor. Telefon 65. a-f

Csofánting Kong!

Irta Cziráky Imre

Mit nekem te, zordon...

Akarom mondani... nekem ugyan nem fog több szívfájdalmat és ezzel elegyített mérgeződést okozni a levegő ráeszmélés arra, hogy nincsenek tradícióink! Nem fog fájni ezután, hogy az erdélyi és szlovensz-kói magyar író mennyivel könnyebben talál történelmi hátteret mondanivalója mellé, míg mi bácskaiak akárhogy is csavargatjuk a nyakunkat hátrafelé a multba, vagy akár előre a jelenbe is, legfeljebb azt tudjuk megállapítani, hogy azért se baj, mert hej, a keservit nekije... azért vigan tönkremenni, mókázni, inni... még is csak mi tudunk igazán! Inni még ma is!

Pedig, ha akadna holmi kis hírességünk, igen megbecsülnék! Nem tudna Erdély, sem a Felvidék népe olyan ünnepeket csinálni a »híresség« tövében mint mi. Az oszt' majális lenne! Micsoda rendező bizottságot szerveznék mi!

Mondom, kár, hogy nincs hírességünk, mert nem jönnék zavarba még akkor sem ha mondjuk, a tisztamenti csonthalmok egyikeben meglelnék valami hírességet, tiszem azt. Atilla sirját! Hej, de megnőne az ázsionk! Micsoda bőséges lehetősége nyílna meg a vajdasági »coteur local« festékes palletáján a kortörténeti színkeverésnek! Hogy jönnének ide a világ mind a négy sarkából bennünket bámulni! Micsoda nagy keletje lenne itt minden ócskavasnak! Mind megannyi hun sarkantyuvá válnék!

Hogy muzeumot létesítenék e a csont halom tetején, vagy tudós régészársaságot alapítanánk e a leletek tanulmányozására, azt kétem. De arra veszek, hogy a tövében egy-egy sátrat felállítanánk. Egy magyart és egy szerbet. A paritás kedvéért! Az egyikben cigány huzná a csárdást, a másikban tambura-banda a kólót. Alakítanánk egy vendégfogadó bizottságot is, mely ékes dikciókkal fogadná az idetörtető külföldieket és more patrio: koccintana is velük.

Mert azt tudunk! Inni és dikcióni!

De nem lesz ebből semmi ugysem! Mert ugyan ki állna neki, hogy megnézzé ezen, emberemlékezet óta itt álló titokzatos csont halmokat, mikor mindig buza, vagy kukorica nő rajtuk. Ez bár hasznos hoz. Ez bár biztos. Belülről meg talán valami régi kolerajárvány porladó csontvázaai pihennek. Csak hadd aludjanak tovább!

Tanuljunk inkább a régiektől, a hajdani, híres bácskaiaktól! Azoknak sem volt hírességük, hát csináltak maguknak!

Sokba került a becsei »kason-rendszer« zsilip, nagyon sokba, de megérte! Esztendőig ünnepelték a tövében.

Vitte hírét a sok ujság a becsei zsilip-csodának messze vidékre, még tengereken túlra is, a tövében felhangzó nótaszó, pohárcsengést meg a hazai szellő lebegtette.

És nem jött zavarba a fogadóbizottság! Ha anglusok jöttek, kisült, hogy van olyan is, aki Albion nyelvén tudja mondani az »adon Isten«-t, ha taliánok jöttek, azok mellé akár három cicerone is akad és így tovább.

Pedig fele sem volt tréfa, mert jöttek a népek akár a legyek a mézes bódónrel! Hogy mit tudtak annyit nézni azon a zsilipen?

A városka azomban becsületbeli dolognak tartotta, hogy fogadja őket. Mégis, ha a zsilipet el is felejtették, bár a becsei fogadtatás emléke maradjon az eszükben! Nem igaz?

Végeszakadatlan jöttek a vendégek. Hazaiak is, külföldiek is. Nincs nemzete Európának, mely el ne látogatott volna. A letejébe csupa nagyfejű! Miniszterek, követelek, bárók, grófok. Az egymást követő bankettek miatt új községi vendéglőt kellett építeni, tágas ebédlővel.

Hogy, hogy nem, de tolmács, mondom akadt mindig.

Csak egyszer... Jaj, az nagy ijedtség volt!

Nem is csoda, ha Rajsli Sándor bíró ur még a kálapját is a városházán felejtette és úgy szaladt nagy ijedten Balaton főszolgabíróhoz, kezében lobogtatván az ijedelem okát, a belügyminiszter sürgönyét.

A sürgönyben ez állt:

»Községi Előljáróság!

A zsilip látogatására holnap megérkezik a japán kormány európai tanulmányúton lévő küldöttsége. Hangsúlyozom hogy a küldöttség nivós fogadtatása államérdek. Belügyminiszter».

Gyöngyöző homlokkal nézett egymásra a két hatalmasság.

Aztán sebtiben megírták a körözüvnyt melyen a fogadóbizottság tagjai sürgős és nagyon komoly megbeszélésre hívtak össze a nagyvendéglő éttermébe. Gyülekezés déli harangszókor.

Mondanom sem kell, hogy a fogadóbizottságban benn voltak az összes »tolmácsok«. Felesleges emlitenem azt is, hogy amugy is elmentek volna déli sörözésre va lamennyien.

Gondterhes arccal olvasta fel a főbíró a sürgönyt. Nagy csendült a teremre. Ennek már fele sem tréfa, ha már maga a miniszter sürgönyöz! És államérdek... a kutyafáját!

Kiosztották a szerepeket.

Mozsárágyu... tüzoltóság kivonul... friss csapolásu helybéli sör... bankett és végül, azaz, mindenek előtt ki lesz az ünnepi szónok? És milyen nyelven beszéljen??

— Mert japánul, ugye, nem tud az urak közül senki?

Nagy csendesség lőn a felelet a főbíró kérdésére. Bizony, japánul azóta sem tud Becsén senki!

Akkor lépett be az ajtón az alsóvárosi pap, vagy ahogy ez a társaság ismerte: a Huszka Ferkó, a »botrai apát«.

Mindenek előtt felhajtott egy pohár habzó sört, aztán leült ő is. Mert tag volt. Nem tolmács, mert csak magyarul beszélt, csak amolyan vigalmi, de abban aztán nélkülözhetetlen.

Már fél kettőre járt az idő, de még nem tudták eldönteni, milyen nyelven kellene mondani az üdvözlő beszédet. Mert bár francia a diplomataik nyelve, de a japánok a németekhez huznak inkább. Ugyan az is meglehet, hogy angolul tudnak.

A későn érkező plébános beleszólt

— Hát kérlek szépen Gyulám — mondja a főbírónak — ha anyanyelvén becsültük meg a franciát a muszkát a talián, meg a többit, akkor már ugy illenék hogy ezeket is japánul köszöntsük!

Felháborodó morajlással csaptak szavába

— Hagyd a csodába! Ezen vitatkozunk már egy órája! Hát persze, hogy jó lenne, hogy szép lenne, de ki tud itt japánul? Na, kicsoda?

A főbíró bosszusan kiáltott oda neki

— Hát vállald el te!

Huszka páter felállt.

— Hát rendben van, vállalom!

— De japánul kell, te szerencsétlen!

— Japánul vállalom!

Csend lett.

— Te, Ferkó ez nem tréfa, itt a sürgöny, olvasd!

Az elolvasta a sürgönyt, aztán újra megismételte.

— Rendben van, vállalom a japán-nyelvü üdvözlést!

— Hát tudsz te japánul? — hüledezett a főbíró.

— Tud a fenét! Dehát ugye, szerbül sem tudok és Turiján a multkor mégis félórás beszédet mondtam a testvéreknek, igaz-e? Ott voltál! Te leirtad, én megtanultam és elmondtam. Ki törődött azzal, hogy a hangsúly nem volt szabályos? Ugye, hogy zsviőztak? Nahát!

— De ki fordítja le holnapra neked ja-

pán nyelvre a beszédet?

— Az az én gondom!

— Te, nem tréfázol?

— Vállalom! — nyujtotta kezét a pap.

A fogadóbizottság viharos éljenzésben tört ki. A pincér friss söröket hozott. A főbíró boldog volt.

— Barátom — kiabálta a piros arcú Rajsli bíró — ezt faggyuzza meg a miniszter! Hogy még japánul szólunk nekik, a keservit!

Diktum faktum, megérkezett a vonat. Stimmelt a mozsárágyu is, a tüzoltózenekar is, a statisztáló néptömeg is, mely torakszakadtából ordított rá a vonatból kiépő, mosolygó kis japánra Huszka plébános utasítása szerint:

— Banzáj! Banzááj!!!

A japánka hajlongott, mosolygott s mikor a zaj elült, elébe állt a reverendás vezérszónok, kinek minden szavát odaadó, megértő figyelemmel hallgatta végig.

A pap pedig nemes pátozzsal elkezdte — Csofánting Kong!

Csing bezekungcsu jofatang... — és mondta, mondta vagy öt percen keresztül.

Folyt ajkáról a szó, keze tüzes mozdulatokkal kísérte a zengzetes beszédet, mely hol simogató lágysággal susogott, hol dörögött.

Talán csak egyszer nézett a papirosába. Meg sem akadt!

Az arcokon figyelem és lelkesültség! A japán küldöttség minden tagja mosolygott. Látszott rajtuk, hogy megértik és hogy jól esik nekik a hazai szó hallása.

A becsei hol egymásra, hol a szónokra, hol a japánokra néztek büszkén, bol dogan és suttozták:

— Hogy mi ki nem telik ebből a Husz kából? Hát van feje, annyi szent! Gyerekkorában is olyan agyas-fejes volt!

A főbíró a belügyminiszter kiküldöttjének arcát leste és amikor az jelentős moz dulattal intett feléje meglepetésének és meglegedésének kifejezéséül, könny szóköt a meghatódott főbíró szemébe.

Huszka páter lelkes — banzáj! — kiáll tással éppen befejezte beszédjét.

A tömeg megismételte a banzáj-t. A kocsik előálltak. A tömeg utat nyitott.

De akkor a küldöttség vezetője, a legmosolygósabb kis japán állt elő és tört né metséggel körülbelül a következőket mondta.

— Uraim! Végtelenül meghat és meglep ez a kedves fogadtatás! Szónokunknak külön is megköszönöm ezt a lelkes beszédet, melyet üdvözlésünkre mondott. (Rajsli bíró oldalba lökte a városgazdát és boldogan összemosolyogtak.)

— Ismétlem, uraim, köszönöm mindannyiuknak, de különösen lelkes szónokul nak a kedves üdvözlést! Szép nyelv, hangzatos, kellemes csengésű ez a nyelv a fülemnek, bár — nem érthettem, mivel nem tudok magyarul! Köszönöm uraim!

Azzal kezét fogott a szónokkal és a tüzoltók sorfala közt fürgé lépésekkel ül be társaival a kocsiba. Huszka páter is oda ült.

De szerencséje is! Mert a németül értők kövémeredten álltak ott egymásra hámulva még akkor is, amikor Huszka páter a japánokkal befordult a sarkon a község hintáján.

— Na de ilyent...! Nahát...! — hüledeztek pár percig, aztán sietve ültek kocsira hogy utolérjék a papot, ki már a nagyvendéglő éttermében koccintott a japán küldöttséggel.

— Banzáj! Hoch! Éljen! Cher!

És másnap, amikor kimagyarázkodásra került a sor, Huszka csak ennyit mondott a hüledezőknek:

— Ugyan hagyjátok! Hiszen olyan természetes az egész! Az a fő, hogy ő azt hitte magyarul mondom, ti azt, hogy japánul így a kecske is jóllakott, a káposzta is megmaradt! Jani, csapoljon meg egy kis hordó sört a főbíró ur számlájára!

Közigazdaság

LÁSSUK EL MAGUNKAT

Éropa a teljes önellátásra rendezkedik be. Mindenkinél tennie kell valamit úgy a maga, mint az összesség jobb ellátása érdekében. Nagyvárosaink közelében összeírják az üres telkeket, hogy inségmunka keretében zöldséget termeljenek az eddig meg nem művelt területeken. Akinek házikertje van és ott eddig is foglalkozott zöldségtermeléssel, annak arra kell törekednie, hogy a kert hozamát megsokszorozza, magát télire is tökéletesen ellássa elraktározható zöldséggel. Mindennemű zöldségből többet és tökéletesebbet kell termelnünk. Ezzel nemcsak háztartásunk ellátását biztosítjuk, de mentesítjük a kisebb-nagyobb termelőket, akik árujukat korlátozás nélkül bocsáthatják a városi és ipari negyedek lakosságának rendelkezésére.

A többtermelés csakis a gondosan előkészített terv alapján, megfelelő anyagi felkészültség mellett — és alapos munka útján érhető el. Mindenki tudja, hogy a zöldségfélék legtöbbje jelentékeny tápanyagot emészt fel s ennél fogva a talajt kizsárolja. Az elhasznált tápanyagok állandó visszahozása nélkül, természetlagunk folytonosan csökken, sőt idővesztés is érhet bennünket emiatt. Ugyanígy járunk, ha nem öntözünk eleget, vagy nem védjük meg növényeinket idejében az állati kártevők és gombabetegségekkel szemben. A természetesi tényezők biztosítása mellett a fentebb már említett tervszerűség rendkívül fontos szerepet játszik a többtermelésben. Már az évad elején tudnunk kell, mit és miből mennyit kell termelnünk, hogy az önellátás tökéletesen biztosított legyen. El kell határoznunk jóelőre azt is, hogy milyen sorrendben termesszük majd az egyes nemeket és fajtákat, és mit termelünk a nyári s mit a téli fogyasztásra. Ezek után gondoskodnunk kell mégpedig mindig idejében a megfelelő mag-, illetve palántamennyiségről, mert napokat sem szabad késnünk, ha egy földről több terményt akarunk biztosítani az évadban.

Lássuk, mennyi zöldségre van szükség egy négytagú családnak a nyáron és télen. Mielőtt az adatok részletes felsorolásába foglalnánk, meg kell említenünk, hogy az átlagok most jóval magasabbak lesznek a régebbieknél, vagy a békeévekben közölt mennyiségekhez képest, — mert háboruban élünk és kényeszerűségekből jóval több zöldséget kell fogyasztanunk, mint máskor. Ez hátrányt nem jelent egészségünkre, ha a szükséges egyéb tápanyagunkat is biztosítani tudjuk. Nyári idején alig májustól október végéig tartó 6 hónapot értjük. Ez alatt burgonyából 3 mázsa, zöldhagymából 20—30 kg, vöröshagymából fővéshez ugyanennyi, fokhagymából 10 kg, nyári fejeskáposztából 50 kg (mintegy 100 fej), kelből ugyanannyi, kalarárból (ide számítva a korai alig 10 dkg-os terményeket) 300 darab szükséges, átlagosan 60 kg összszullal. Karfiolból 40 darab, vagyis 20 kg elegendő, bár ha mint huspótlót használjuk, a duplája is könnyen elfogyhat. Paprikából 50 drb kettős tő terménye bőven elegendő mindenféle célra, ha azok rendszeresen teremnek. Paradicsomból 300 kg szükséges, beleértve a téli eltevést is, ez a mennyiség hozzávetőlegesen 60 tő terménynek felel meg. Zellerből az 50 palánta kiültetése után várható termény nyárra és télire is elegendő lesz. Karottából nyári használatra 30 kg szükséges. Petrezselyemből a fele is elég. Tavasz és nyári spenótból 50 kg kell. Sósakból elég 20 kg. Tökből 1 métermázsa elegendő, 8—10 tő bőven meghozza ezt a mennyiséget. Uborkából, salátának és télire eltéve körülbelül 50 kg szükséges. Salátából, tekintettel arra, hogy már a korai, alig néhány leveles példányokat is fogyasztjuk, legalább 300—400 fej szükséges. Zöld-

babból a korai bokros és későbbi karósbabot is számítva 50 kg termésre számítsunk, amely 200 tővön terem meg. Zöldborsóból, tekintettel rendkívül magas tápértékére, hűvelyesen 80 kg szükséges. Retekből (a hónapos és nyári retek is számítva) mintegy 30 kg kell majd izlés szerint. A fenti adatok általában csak a nyári fogyasztás szükségleteire vonatkoznak, ehhez természetesen hozzá kell számítani azokat a mennyiségeket, amelyeket akár aszalással, akár gőzöléssel télire óhajtunk eltenni. A téli szükségletre az említettek kivül burgonyából 4 mázsa, vöröshagymából 40 kg, fokhagymából 20 kg, petrezselyemből 30 kg, őszi spenótból 20 kg, 120 eltevésre való és Istengyalutatók. Szarazbabból 30—40 kg. Téli retekéből 30 kg.

Az említett zöldségfélék közül a burgonya főtermény, mely után azonban még vehető az őszi spenót, vegyesen az őszi fejeskálával. A zöldhagyma magról vetendő köztestermény tavasszal kalaráb- és salátasorok között. A vöröshagyma köztestermény paradicsom, bokorbab soraiban. A fokhagymát külön termesszük! A nyári és téli fejeskáposzta főtermények. Sorközeikben zeller, hagyma, saláta, sőt korai kalaráb is termesztendő. Kel ugyanígy. A korai kalaráb köztes lehet, a későbbi főtermény vagy vegyesen sárgaréppával és téli retekkel. A karfiol tavasszal is, ősszel is főtermény, soraiban gyökérfélék és hagyma termesztendő. Paprika és paradicsom főtermények. Paprika sorközeiben nyári salátát, paradicsom sorközeiben hagymát, kalarábot, retek termesztünk. Zeller köztes termény, de csak kitűnő és öntözött földben fejlődik kielégítően, a késői fejeskáposzta soraiban jó helyen lesz. Karotta kislombu, elég gyors fejlődésű növény, ugyszólván mindenféle zöldség sorközeiben megterem. Sárgarépa és petrezselyem a hamar letermő zöldségek sorközeiben való, mint amilyen a saláta, korai káposzta stb. Tök sok helyet foglal el, területét beárnyékolja s így közte csak csemetengeri jöhet számításba mint köztes.

Uborkát mint utóterményt lehet vetni. A saláta gyors fejlődése folytán ideális köztes mindenféle hosszabb tenyészidejű zöldség között. Karósbab csemetengerire is futtatható. Bokorbab után még sok zöldség nevelhető. Zöldborsó is hamar leterm, sorközeiben hagyma és nyári retek termesztendő. Az étrendünk zömét a zöldségfélék

A honvéd vezérkari főnök rendelete a társadalombiztosítási kérdések rendezéséről

Werth Henrik tábornok, a honvéd vezérkar főnöke a társadalombiztosítási kérdések rendezésére a következő rendeletet adta ki:

1. A magyar katonai közigazgatás alá került területeken a jugoszláv társadalombiztosítási törvény rendelkezései további intézkedésig hatályukban maradnak. Ennek megfelelően társadalombiztosításra kötelezettek ugyanazok a személyek, akik a jugoszláv törvény szerint eddig is biztosítottak voltak.

2. Azok a munkaadók, akik munkavállalókat a Központi Munkásbiztosító Hivatal valamelyik kerületi hivatalánál (Kerületi Munkásbiztosító Hivatalnál) bejelentették és ez a kerületi munkásbiztosító hiva-

A törv. védj.

Eternit

azbesztcement-gyártmányok:

tetőfedőpala, burkolólemezt, cső

mindenütt fényesen beváltak! Díjmentes árajánlattal és egyéb felvilágosítással készségesen szolgál

Eternit művek
Hatschek Lajos
Budapest, V., Berliini-tér 5.

töltik ki. Legközelebb olvasóinknak grafikonon fogjuk bemutatni egyes zöldségfélék tápértékét. A zöldségeknek nemcsak magas tápértékük van, de vitamintartalmukkal nélkülözhetetlenek az egészség fenntartásához.

Felfüggesztették a váltóóvást a Délvidéken

A Budapesti Közlönyben megjelent rendelet szerint az 1941 április 11. napján vagy azután lejárt, illetőleg lejáráó olyan váltót, amelynek alapján a visszafoglalt délvidéki területeken lakó természetes személyt vagy ott székhellyel bíró jogi személyt vagy céget terhel váltói kötelezettség vagy amelyen ilyen személy szerepel intézkedésként, a visszakeresetnek bármely váltókötelezettséggel szemben való fenntartása céljából további rendelkezésig elfogadás vagy fizetés végett bemutatni és az elfogadás vagy a fizetés hiánya miatt óvást felvenni nem kell. A rendelet ellenére felvett óvás költsége a váltókötelezettek nem terheli.

Délvidéken megindult a határszéli forgalom

Délvidéken a hatóságok lehetővé teszik a kettős birtokosoknak, hogy földjeiket újra munkába vegyék és biztosítják az érintett gyár- és bányüzemek zavartalan működését. A határszéli forgalmat megindították. Ezalatt a záróvonalától 15—15 kilométeres sávon belüli közlekedést kell érteni. Átlépésre a magyar—jugoszláv határszéli forgalomban rendszeresített utiokmányok közül a „birtokos utiigazolvány” és határszéli utiigazolvány” jogosítanak, de csak akkor, ha azokat az illetékes katonai parancsnokságok érvényesítették. Az érdekeltek ugyanitt új igazolványokat is kaphatnak.

tal magyar katonai közigazgatás alá került, vagy kerül, munkavállalóikra vonatkozó bejelentést továbbra is ennél a kerületi munkásbiztosító hivatalnál kötelesek teljesíteni. Azok a munkaadók azonban, akiknek üzeme, vállalata, hivatala vagy foglalkozása a muraszombati vagy az alsólendvai járás területén van, biztosításra kötelezett alkalmazottaikat a Muraszombathban működő kirendeltséghez, azok a munkaadók pedig, akiknek üzeme, vállalata hivatala vagy foglalkozása a csáktornyai vagy a perlaki járás területén van, biztosításra kötelezett alkalmazottaikat a csáktornyai kirendeltséghez kötelesek a jövőben bejelenteni. A bejelentésre vonatkozó jugoszláv jogszabályok változatlanul érvényesek. A mura-

szombati kirendeltség az Országos Társadalombiztosító Intézet szombathelyi kerületi pénztárához, míg a csáktornyai kirendeltség az Országos Társadalombiztosító Intézet nagykanizsai kerületi pénztárához tartozik.

3. Azok a munkaadók, akik alkalmazottak bejelentését a magyar katonai közigazgatás előtt olyan kerületi munkásbiztosító hivatalnál teljesítették, amely nem került magyar katonai igazgatás alá, alkalmazottaikat 2. pontban megjelölt kirendeltséghez akkor is kötelesek újból bejelenteni, ha az alkalmazottjukat előzően már bejelentették. Az ilyen bejelentésen is az alkalmazott munkabálépésének napját kell feltüntetni, de meg kell jelölni azt a kerületi munkásbiztosító hivatalt, ahova a munkaadó az alkalmazottat a munkabálépéskor már bejelentette.

Termelt és vadontermő
GYÓGYNÖVÉNYEKET
olajos magvat, borkövet, borseprőt, állandóan a legmagasabb áron vásárolt
Dr. MIKLÓS gyógynövény-nagykereskedés
- Budapest, V., Vilmos császár ut 6.
Telefon: 380-577. Sürgőncím: Drimag.

4. A jugoszláv társadalombiztosítási törvényeknek megfelelő járulékok — ideértve a munkáskamarák, a munkásbörzék és a munkanélküliek segélyezését ellátó közvetítő hivatalok járulékait is — folytatolagos fizetése, beszedése és behajtása a jugoszláv társadalombiztosítási jogszabályok szerint történik. A járulékokat ahhoz a kerületi munkásbiztosító hivatalhoz, illetőleg az Országos Társadalombiztosító Intézetnek ahhoz a kerületi pénztárához kell fizetni, amelyhez a munkaadó üzeme a magyar katonai közigazgatás alatt tartozik.

5. Mindazok a személyek, akik a jugoszláv társadalombiztosítási törvény szerint biztosításra kötelezettek voltak, a magyar katonai igazgatás alatt is biztosítási kötelezettség alatt maradnak. Ennek következtében a biztosítottak a jugoszláv társadalombiztosítási törvény alapján járó szolgáltatásokat (orvosi gondozást, gyógyszereket, kötszereket, gyógyászati és segédeszközöket, kórházi, fürdő- és klimatikus kezelést, szülészeti segélyeket, baleseti, rokkantsági és öregségi járadékot, továbbá nyugdíjat, valamint a családtagokat megillető betegségi segélyeket, özvegyi és árvajáradékot, vagy nyugdíjat) a jugoszláv társadalombiztosítási törvények alapján, azoknak megfelelő mértékben és feltételekkel, továbbra is igényelhetik.

6. A társadalombiztosítási szolgáltatásokra irányuló igényeket annál a kerületi munkásbiztosító hivatalnál kell bejelenteni, amelyhez a biztosított eddig is tartozott. Ha azonban a kerületi munkásbiztosító hivatal, amelyhez a biztosított eddig tartozott (csáktornyai, perlaki, muraszombati és alsólendvai járás) nem került a magyar katonai igazgatás alá, az igénybejelentéssel a 2. pontban megjelölt kirendeltséghez kell fordulni.

7. Azok, akik már jogerősen megállapított baleseti vagy öregségi járadékban (nyugdíjban), illetőleg mint családtagok özvegyi, vagy árvajáradékban (nyugdíjban) részesülnek, ezeket a szolgáltatásokat a terület szerint illetékes kerületi munkásbiztosító hivatalnál (L. ennek a hirdetésménynek 2. pontját) folytatólag megkapják, de csak akkor, ha a járadéka vonatkozó jogosultságukat a lakóhelyükre illetékes városi (községi) előjáróságnál bejelentik és jogosultságukat hiteltérdelemmel igazolják. Azok akik járadékuk további folyósítását igénylik, kötelesek az előjáróságon:

a) bejelenteni nevüket, születési évüket és születési helyüket, foglalkozásukat, valamint pontos lakcímüket;

b) bemutatni azt a határozatot, amelynek alapján járadékban részesülnek és annak igazolását, hogy utólagos mikor és milyen összegű járadékot kaptak.

8. Az előjáróságok az előző pont alap-

ján náluk hiteltérdelemmel igazolásokkal megjelent járadékosokat (nyugdíjasokat) jegyzékbe foglalják és a jegyzéket ahhoz a kerületi munkásbiztosító hivatalhoz küldik meg, amelyhez az illető város (község) tartozik. Ha az a kerületi munkásbiztosító hivatal, amelyhez a magyar katonai igazgatás előtt valamely város (község) tartozott, nem kerül magyar katonai igazgatás alá, az előjáróság a kimutatást a 2. pontban közelebről megjelölt kirendeltséghez küldi meg.

Intézkedés történik, hogy a szombathelyi és a nagykanizsai kerületi pénztár, a

SZITTNER FERENC, Budapest
IV. Mária Valéria utca 1. szám — Petőfi térenél
Telefon: 382-114 **Fennáll 80 év óta**
Üveg, porcelán készletek, olomkrisztály dísz tárgyak nagy választékban.

muraszombati, illetőleg a csáktornyai kirendeltség hivatali épületében a hét bizonyos, később megállapítandó napjain kifizetéseket teljesítsen, valamint, hogy a kirendeltség székhelyétől távolabb lakó igényjogosultaknak járó készpénzszolgáltatásokat posta (postatakarék) útján megküldje.

Hogyan dolgozik a német tudomány a háború alatt?

A birodalomban lázas munka folyik, amely napról napra nagyszerű eredményeket mutat fel

Hiába száguld végig Európán a nagy nemzetek háborús mérkőzésének minden következménye: amíg Angliában megállt az élet, a munka, addig a Német Birodalom lázasan dolgozik s a tudomány valamennyi ágában folyton újakat és újakat alkot. Rohamléptekkel viszi előbbre a maga és vele szoros összeköttetésben lévő népek kulturáját. Ezen a héten számos új találmányról, tökéletesítésről számolnak be a németek. Néhányat idejegyzünk:

A német írógépgyárak bejelentették, hogy sikerült előállítaniok egy olyan írógép alaptípusát, amely beleszámitva a táskát is, legfeljebb három és fél kilót nyom. Az egész gép könnyen berakható akár melyik aktatáskába s kicsisége ellenére bármelyik nagy géppel felveszi a versenyt tartósságban, munkateljesítményben. Negyvennégy billentyűje van, magassága öt és fél centiméter, szélessége harminc, mélysége 27 centiméter. Az új kisgép annyira egyszerű szerkezetű, hogy mindenki otthon javíthatja cserélgetheti a betűit, írása pontosan olyan, mint a középírású irodai gépeké s ami a legfőbb újítás benne: az az ugynevezett kurziválhatóság, vagyis tetszés szerint lehet állítani rajta az írást álló vagy dült betűformára.

Lübeckben kongresszust tartottak a német konzervgyárosok és elhatározták, hogy a közeljövőben divatba hozzák az alumíniumból készült konzervdobozt. Norvégiában ez a gyártmány már 1935-ben megjelent és ott egy esztendő alatt 12.000.000 alumínium konzervdobozt készítettek. Rengeteg előnye van: nem fertőz, bármiféle töltés nem okoz benne fémi elváltozásokat, hőálló, nem törékeny, tetejének felvágásánál nincsenek éles szegélyei és a bennük tartott élelmiszerek tartóssága legalább négyszer akkora, mint a bádogdobozokban levőké. Olyan alumínium konzervdobozokat gyártanak a közeljövőben, amelyeknek a tetejét nem is kell szétroncsolni, hanem le lehet csavarni s a dobozt bárhol vissza lehet váltani.

A múltban a huzamosabb időre elraktározandó élelmiszereket lassu hűtésnek tették ki. Most jöttek rá Németországban, hogy a lassu hűtés fölöttébb káros, mert nagyobb méretű jégkristályokat termel az anyagban s ezek a kemény kristályok szétroncsolják annak a szövetét. A németek olyan gépet építettek, amely a perc tört része alatt, rendkívül gyorsan fagyaszt. Egy Plank nevű vegyész kimutatta, hogy a gyors hűtés következtében egészen apró jelentéktelen jégkristályok keletkeznek s a hűtött élelmiszerek a későbbi felmelegítés után minden kár és vitaminvesztés nélkül, majdnem teljesen eredeti állapotukban kerülhetnek felhasználásra. Az új fagyasztógépek iránt óriási az érdeklődés.

A gépkocsik és más gépek kenésére Németországban új és rendkívül előnyös anyagot vezettek be: a kolloidgrfitot, vagyis ultramikroszkópiusan finom, egyenletesen elosztott grafitport, amit a kenőszil- rokhoz kevernek. A gépek dörzsfelületén

képződő lehetővékony zsírréteg a surlódást a legminimálisabba csökkenti, ami természetesen a gépek tartósságát és munkaképességét is erősen emeli. A vas és acélöntvényekben kolloidgrfitcsiszorral kezelik a formákat s ily módon annyira tökéletes öntvényeket kapnak, hogy azok alig szorulnak utólagos alakításra. Az üvegyárak is átvették az új találmányt.

Erdőkben gazdag országokban, ahol rosszak az utak, a fakitermelés azért sokat eredménytelen lenni, mert a hosszú fatörzseket, rönköket lehetetlen a fűrésztelephez szállítani. A németek erre kitalálták, hogy ilyen helyeken a fűrésztelepeket kell a rönkállományhoz vinni. A szállítható fűrésztelep magából a fűrészből és annak tartóállványából áll, percek alatt szétszedhető, három ember, vagy két ló könnyen elviszi a kívánt helyre s a helyszínen husz perc alatt kényelmesen üzembehelyezhető. A fűrész másfél méter átmérőjű rönköket is könnyedén vág fel deszkákra. Az új fűrésztelep a legbiztosabb erdőbe is bevihető s különösen hid- vagy más építkezéseknél előnyös, mert a deszka a helyszínen állítható elő.

Évezredek viharát kiálltuk, mert magyarok voltunk és keresztények

A német mezőgazdák már régóta mellőzik bizonyos munkálatoknál az állati erőt, mert olyan gép áll rendelkezésükre, amely olcsó, erős és a gazdálkodás minden ágában használható. 12 lóerős az ugynevezett »paraszttontatógép«. Huzza a szénáskocsi, gabonát szállít a malomba vagy városba, behozza az erdőből a fát, vagy a mezőről a gabonát, s ha nem kell közlekedési eszköznek, egyszerűen rászerelenek egy szíjjat s így lesz belőle cséplőgép, szalmapréselő, takarmányszérelő, felvonó, favágó, szivattyú, gabonatisztító, stb. Lehet vele dolgozni az általa táplált fényszórónál, ereje két-három lovat is helyettesít — és ha az istállóban áll, nem eszik. Mint szántó- és aratógép-vontató egészen elsőrangú a legrosszabb terepen is, mert aránylag könnyű és keménygumikeréken szalad. Kiszámították, hogy egy huszholdas gazda már szép haszonnal használhatja, nem fizethet rá, ellenben munkája ötven százalékban könnyebb és gyorsabb általa. Németországban már százezernél jóval több gazda használja a gépet s a gyárak külföldi szállításra is berendezkednek már.

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő **Muhi János**

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csihás

Ben 3. uca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén